

31. 8. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Práce přesčas zahrnutá ve mzdě

Ačkoli právní úprava dává na otázku, zda je možné, aby mzda zahrnovala i práci přesčas, poměrně jasnou odpověď, v praxi se v této věci často chybuje. Zopakujme se tedy v následujícím krátkém textu základní pravidla, kterými je třeba se řídit.

Podle § 113 odstavec 1 zákoníku práce se mzda sjednává ve smlouvě nebo ji zaměstnavatel stanoví vnitřním předpisem anebo určuje mzdovým výměrem. Zákon tedy umožňuje, aby mzda byla předmětem ujednání zaměstnance a zaměstnavatele (typicky v rámci pracovní smlouvy), ale připouští i model, kdy mzda není sjednána, nýbrž jednostranně stanovena či určena zaměstnavatelem.

Podle § 114 odstavec 3 zákoníku práce za práci přesčas nepřísluší ani dosažená mzda, ani příplatek či náhradní volno, „*je-li mzda sjednána (§ 113) již s přihlédnutím k případné práci přesčas*“. Podstatné je, že zákon hovoří o sjednání mzdy s přihlédnutím k práci přesčas, nikoli o tom, že by mzda mohla být s přihlédnutím k práci přesčas stanovena či určena. Pokud tedy zaměstnavatel a zaměstnanec mzdu sjednají, mohou tak učinit již s přihlédnutím k případné práci přesčas. Pokud však mzdu zaměstnavatel jednostranně stanoví či určuje, tedy mzda není předmětem dvoustranného jednání zaměstnance a zaměstnavatele, není možné, aby ve mzdě bylo již k případné práci přesčas přihlédnuto.

Je tak jednoznačně v rozporu se zákonem, pokud je v pracovní smlouvě uvedeno, že mzda bude určena mzdovým výměrem a současně je uvedeno, že tato mzda již zahrnuje i práci přesčas. Takové přihlédnutí k práci přesčas u určené, nikoli sjednané mzdy není přípustné, a zaměstnanec má proto v tomto případě za práci přesčas právo na dosaženou mzdu a na příplatek, respektive náhradní volno.

Zákon, jak jsme uvedli výše, připouští, aby mzda byla sjednána s přihlédnutím k práci přesčas. Ukládá ovšem zaměstnanci a zaměstnavateli, aby současně sjednali „*rozsah práce přesčas, k níž bylo při sjednání mzdy přihlédnuto*“. Pokud by tedy mzda byla sjednána a bylo ujednáno i to, že při sjednání mzdy bylo přihlédnuto k práci přesčas, ale chybělo by ujednání o rozsahu práce přesčas, která je ve mzdě již zahrnutá (k níž bylo přihlédnuto), bylo by ujednání o přihlédnutí k práci přesčas neplatné.

Při sjednání mzdy je možné přihlédnout nejvýše ke 150 hodinám práce přesčas za kalendářní rok, jedná-li se o jiného než vedoucího zaměstnance. Jde-li o vedoucího zaměstnance, může být rozsah práce přesčas, k němuž se při sjednání mzdy přihlíží, vyšší, ovšem v mezích celkového rozsahu práce přesčas. Celkový rozsah práce přesčas nesmí činit v průměru více než 8 hodin týdně v období, které může činit nejvýše 26 týdnů po sobě jednou (§ 93 odstavec 4 zákoníku práce). Pouze kolektivní smlouvou je možné toto období rozšířit až na 52 týdnů po sobě jdoucích.

Je vhodné poznamenat, že i práce přesčas zahrnutá ve mzdě je nadále prací přesčas. Platí tedy pro ni i zásada, že může být konána „*jen výjimečně*“ (§ 93 odst. 1 zákoníku práce) a že nařízená práce přesčas nesmí činit více než 8 hodin v jednotlivých týdnech a 150 hodin v kalendářním roce. Práci přesčas nad limit uvedený v předchozí větě je možné konat pouze na základě dohody se zaměstnavatelem. Také práci přesčas zohledněnou ve mzdě je zapotřebí evidovat [§ 96 odstavec 1 písmeno a) bod 2. zákoníku práce]

Shrňme tedy, že mzdu je možné s přihlédnutím k práci přesčas sjednat (tedy nikoli s přihlédnutím k práci přesčas určit či stanovit), a pokud se tak stane, je zapotřebí i sjednat rozsah práce přesčas, k němuž bylo při sjednání mzdy přihlédnuto.

Mgr. Václav Vlk
advokát / Associate Partner

Rödl & Partner

Rödl & Partner

Platněřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111
e-mail: vaclav.vlk@roedl.com

© EPRAVO.CZ - Sbířka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)
- [Návrh zákona o digitálních platformách přináší více, než se na první pohled zdá](#)
- [Odposlechy na pracovišti, policejní vyšetřování a skončení pracovního poměru](#)
- [Odpovědnost zaměstnance za schodek](#)
- [Konec improvizace v odměňování: zamýšlení nad návrhem transpozice směrnice o transparentním odměňování](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 1. díl](#)
- [Genderový audit jako strategický nástroj zaměstnavatele: Jak se připravit na implementaci směrnice 2023/970?](#)
- [Pokuta za švarcsystém kurýřů Rohlíku potvrzena Ústavním soudem](#)